

Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen IKC Lorentz

Opdrachtgever

STIP Openbaar Onderwijs Hilversum

Referentienummer

990026/20140603sl01

Samenstelling

Tanneke Willems

CONCEPT 3 / 24 juli 2014

Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	Situatieschets	4
1.2	Ruimtelijk functioneel programma van eisen	4
2	Kaders en uitgangspunten	5
2.1	Uitgangspunten voor uitwerking	5
2.2	Ruimtelijk kader IKC Lorentz.....	5
3	Visie Lorentzschool.....	7
3.1	Onderwijsvisie Lorentzschool	7
3.2	Het IKC over vijf jaar	8
4	Huisvestingsconcept	10
4.1	Van onderwijsconcept naar huisvesting.....	10
4.2	Huisvestingsconcept	11
4.3	Tussen 2016 en ongeveer 2020.....	12
5	Ruimteprogramma	13
6	Sfeer en uitstraling	15
7	Functionele eisen	17
7.1	Algemene functionele eisen	17
7.2	Beschrijving van activiteiten en functionaliteiten per ruimte	19
7.2.1	Centrale ruimten, het hart van IKC Lorentz.....	19
7.2.2	Onderwijsruimten, peuterspeelzaal en VSO/NSO ruimten.....	21
7.2.3	Staf- en nevenruimten.....	23
7.2.4	Ruimten ten behoeve van de VSO en NSO	24
7.2.5	Facilitaire ruimten	24
7.2.6	Overig/brutering	25
7.3	Buitenruimte	26
8	Uitbreidingsmogelijkheden	29
9	Uitgangspunten eigendom, beheer en exploitatie	31
9.1	Uitgangspunten eigendom en beheer	31
9.2	Compartimentering.....	31

1 Inleiding

1.1 Situatieschets

De huidige dependance van de Lorentzschool is gehuisvest in een tijdelijke situatie waar medio 2016 de vergunning van afloopt. STIP is met de gemeente tot overeenstemming gekomen de nieuwbouw te realiseren van de nevenvestiging in de nieuwbouwwijk Anna's Hoeve voor het aflopen van de vergunning van de tijdelijke huisvesting.

De ambitie is om in de nieuwe huisvesting een Integraal Kind Centrum (IKC) te realiseren waar een integraal dienstenpakket op het gebied van peuterspeelzaalwerk, onderwijs en voor- en naschoolse opvang wordt aangeboden.

Het onderwijshuisvestingsplan van de gemeente Hilversum gaat uit van een uitbreiding van 9 groepen in Anna's Hoeve. Daarbij is de wens op ook ruimten voor peuterspeelzaalwerk en voor- en naschoolse opvang te realiseren. Daarnaast voorziet de gemeente dat mogelijk uitbreiding van de school op termijn noodzakelijk is. Bij de planvorming wordt rekening gehouden met uitbreiding van het IKC Lorentz van 4 groepen.

Dit document is toegespitst op de eindsituatie waarbij IKC Lorentz een volwaardige school is (met groep 1 tot en met 8). Bij de ontwikkeling dient rekening gehouden te worden met dat het IKC bij aanvang een school is met onderbouw (groep 1 tot en met 3) en dan gestaag doorgroeit naar een volwaardige school.

1.2 Ruimtelijk functioneel programma van eisen

Dit Ruimtelijk-Functioneel Programma van Eisen geeft inzicht in alle ruimtelijke en functionele eisen die IKC Lorentz en STIP Openbaar Onderwijs Hilversum stellen aan de nieuwe huisvesting. Dit Ruimtelijk-Functioneel Programma van Eisen kan niet los worden gezien van het document 'Technische voorwaarden voor gebruik' dd 24 juli 2014 waarin het technische kader voor de nieuwbouw van IKC Lorentz zijn beschreven. Onderliggend Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de directie van de school en het schoolbestuur. Zij hebben hieraan vanuit hun expertise, kennis en ervaringen vorm aan gegeven.

Bij het opstellen van het eisenpakket zijn deze uitgangspunten gehanteerd:

- Bouwheerschap: conform onderwijswetgeving is het schoolbestuur, STIP opdrachtgever voor het realiseren van de voorzieningen onderwijshuisvesting.
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Hilversum 2012: beschrijving van de criteria waaraan huisvestingsaanvragen moeten voldoen.
- De Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Hilversum 2012.

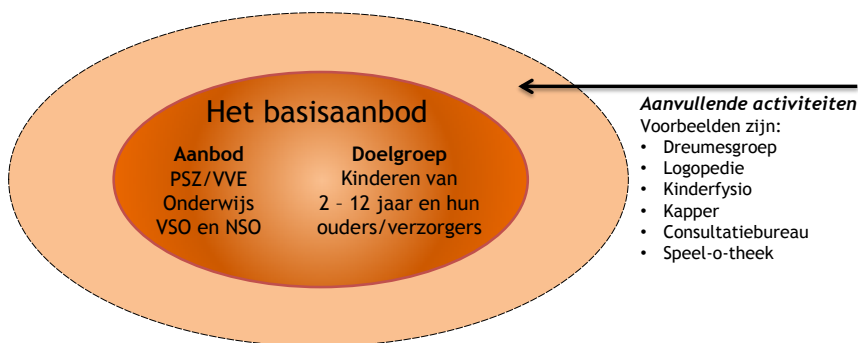
Daarnaast dient de nieuwbouw te voldoen aan de in de technische voorwaarden benoemde eisen, normen, bepalingen, voorschriften en richtlijnen. Deze staan benoemd in het document 'Technische voorwaarden voor gebruik' dd 24 juli 2014.

2 Kaders en uitgangspunten

2.1 Uitgangspunten voor uitwerking

Voor de uitwerking van de kwalitatieve uitgangspunten en de vertaling daarvan naar een ruimteprogramma is het van belang de uitgangspunten te benoemen. De ambitie is om in de nieuwe huisvesting een IKC te realiseren. Het basisaanbod van het IKC Lorentz bestaat naast onderwijs uit peuterspeelzaalwerk (psz) en voor- en naschoolse opvang (vso en nso).

Afbeelding: Aanbod en doelgroep IKC

Daarnaast kunnen er in het IKC Lorentz andere activiteiten worden aangeboden zoals logopedie, yoga, muziekles en andere activiteiten. Het uitgangspunt is dat deze activiteiten aangeboden worden binnen de ruimten die beschikbaar zijn voor de onderwijsactiviteiten.

2.2 Ruimtelijk kader IKC Lorentz

Het ruimtelijk kader voor IKC Lorentz bedraagt 1486 m² BVO voor 9 groepen en ruimte voor de peuterspeelzaal. Voor- en naschoolse opvang maakt gebruik van de aanwezige ruimten in het pand. De ruimtebehoefte (binnenruimte) per kind die opgevangen wordt is 3,5 m². Uitgangspunt voor de voor- en naschoolse opvang is 60 kinderen met een groeiomgankelijkheid naar 80 kinderen.

De omvang van de buitenruimte wordt gebaseerd op de normen voor onderwijs en peuterspeelzaalwerk. Schooltuinen zijn van belang voor het concept van IKC Lorentz, om die reden zijn daar vierkante meters aan toegekend.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- **Onderwijs**
De omvang van de buitenruimte voor het onderwijs is binnen genormeerd op 3,0 m² per leerling met een maximum van 600 m².
- **Peuterspeelzaal**
De buitenspeelruimte van de peuterspeelzaal dient voor kinderen direct bereikbaar te zijn vanuit de binnenruimten en heeft een omvang van 3,0 m² speelruimte per kind.
- **Voor- en naschoolse opvang**
Uitgangspunt is dat de voor- en naschoolse opvang gebruik maakt van de speelpleinen van de school. Per kind is er 3 m² per kind benodigd.
- **Fietsparkeren**
Uitgangspunt voor leerlingen is 75 m² voor fietsparkeren (75 leerlingen op de fiets) en 15 m² voor medewerkers (10 medewerkers op de fiets).

Opmerking [TW1]: Om de VSO/NSO goed te kunnen huisvesten is waarschijnlijk nog extra ruimte (en investering) nodig. Dit wordt na de vakantie van STIP en BINK (medio aug) verder uitgewerkt. Onderliggend pve wordt vervolgens hierop aangepast.

- **Autoparkeren**
Het autoparkeren wordt gedeeltelijk opgelost op openbaar terrein. Het autoparkeren wat op het terrein van het IKC Lorentz wordt is nog onbekend.
- **Schooltuinen**
Voor het onderwijs zijn de schooltuinen van wezenlijk belang. De schooltuinen liggen centraal, zodat zowel de onderbouw als de bovenbouw gebruik kunnen maken van de schooltuinen en hebben een omvang van 50 m².
- **Het kavel**
De omvang van het kavel is 2.800 m².

3 Visie Lorentzschool

3.1 Onderwijsvisie Lorentzschool

Het basisaanbod van het IKC Lorentz bestaat uit peuterspeelzaalwerk, onderwijs en voor- en naschoolse opvang. Deze activiteiten gaan werken volgens de Daltonkernwaarden.

De Lorentzschool staat voor:

1. Goed onderwijs aan ieder kind.
2. Leerstof aanpassen aan ieder kind.
3. Hoge eisen aan bekwaamheid leerkrachten.
4. Kinderen worden gestimuleerd om samen te leven en te werken.
5. Plek waar naar kinderen wordt geluisterd en waar met kinderen wordt gesproken.
6. Constante kwaliteit.

Motto: Meer dan leren.

Om deze kernwaarden inhoud te geven, wordt onderwijs aangeboden via de kernwaarden van Dalton.

Dalton

De zes kernwaarden voor het Daltononderwijs zijn:

- Verantwoordelijkheid
- Zelfstandigheid
- Samenwerken
- Efficiency
- Borging
- Reflecteren

De Lorentzschool heeft er een zevende kernwaarde aan toegevoegd, namelijk:

- Beleving
Toepassing verandert met het leven van de mensen die het beleven

Voor meer achtergrond over de visie, missie en het daltononderwijs. Zie de schoolgids van de Lorentzschool: <http://www.obslorentzschool.nl/Portals/682/docs/schoolgids-2013-2014.pdf>

3.2 Het IKC over vijf jaar

Onderstaande afbeelding geeft in metaforen het IKC over vijf jaar weer:

IKC Lorentz is over vijf jaar een bruisende organisatie waar medewerkers met elkaar en samen met ouders met veel enthousiasme werken aan de ontwikkeling van het opgroeiende kind van twee tot en met ongeveer twaalf jaar. Ouders kiezen bewust voor IKC Lorentz, omdat zij zich onderscheidt van andere scholen en IKC's door een sterke en herkenbare identiteit: De Daltonkernwaarden voor opvang, voorschool en onderwijs met één enthousiast team dat met elkaar de drive heeft om zich continu te verbeteren en verder te professionaliseren met als doel plezier en hoge leer- en ontwikkelopbrengsten voor opgroeiende kinderen. Elk kind voelt zich welkom! Het IKC Lorentz biedt een volledig dag arrangement van 7.00-19.00 uur.

Het teamgevoel is een belangrijk onderdeel van de cultuur en identiteit van IKC Lorentz. Het is van belang dat het team elkaar op natuurlijke wijze ziet en ontmoet binnen het IKC om op deze wijze ervaringen en kennis uit te kunnen wisselen. Het team bestaat in de kern uit leraren, pedagogisch medewerkers, directie en bestuur en zij werken nauw samen met ouders. Dagelijks zijn er ongeveer 15 tot 20 medewerkers aanwezig. Het IKC wordt het hart van de wijk Anna's Hoeve, een baken in de wijk. De verschillende activiteiten zijn zichtbaar en daar waar mogelijk, worden er verbindingen gemaakt.

Op de volgende pagina staat weergegeven hoe een 'doorsnee' dag van het kind eruit kan zien op IKC Lorentz.

Dag van het kind op het IKC Lorentz

➤ 7:00 - 8:30 uur

Kind

- Ontbijten
- Diverse activiteiten (bv sport en spel)
- Pre-teaching
- Huiswerkklas
- Multimedia activiteiten

Medewerker

- Briefing van de dag
- Werkvoorbereiding
- Overleggen
- Administreren
- Computerwerk

➤ 8:30 - 14:00 uur

Kind

- Zelfstandig werken
- Instructie
- Creatieve vakken (handvaardigheid, tekenen, muziek, drama)
- Wereld oriëntatie
- Samenwerken
- Sporten
- Eten en drinken
- Presentatie, maandviering, feesten
- Interne begeleiding
- Tuinieren
- Buiten spelen
- Multimedia activiteiten

Medewerker

- Werkvoorbereiding
- Overleggen
- Administreren
- Computerwerk

➤ 14:00 - 19:00 uur

Kind

- Eten en drinken met elkaar
- Ontspanning (koken, ict, muziekles, kletsen, buiten spelen, spelletjes, knutselen, koken, bouwen etc)
- Sporten (voetballen, zwemmen, hockeyen, judo etc)
- Huiswerk maken onder begeleiding

Medewerker

- Overleggen
- Administreren
- Computerwerk

NB: Bovenstaande opsomming is een eerste aanzet en is gericht op de primaire activiteiten. Activiteiten zoals opbergen, naar het toilet gaan etc. zijn buiten beschouwing gelaten.

4 Huisvestingsconcept

4.1 Van onderwijsconcept naar huisvesting

De nieuwbouw van het KC Lorentz dient de onderwijskundige visie optimaal te ondersteunen. Daarbij is het van belang dat de nieuwbouw van de school..

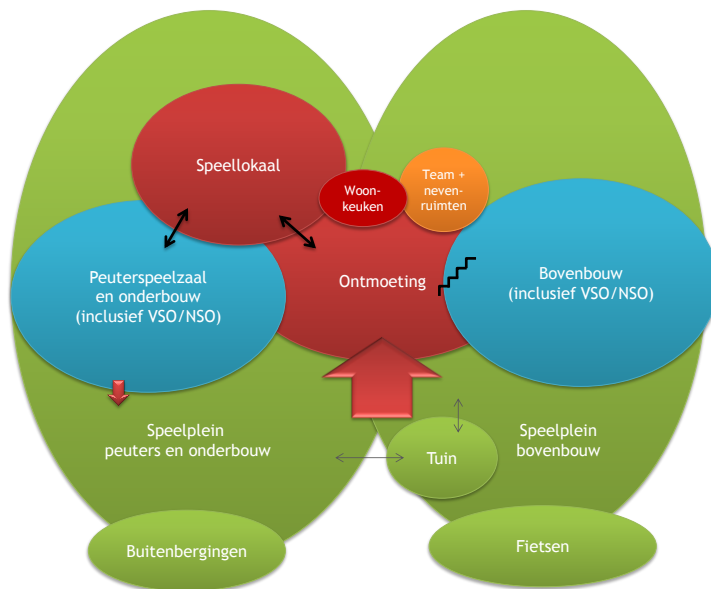
- .. een centraal en herkenbaar punt in de nieuwe wijk is waar iedereen graag komt;
- .. prikkelt tot ontmoeting tussen leerlingen, medewerkers, ouders, buurtbewoners, sportverenigingen en andere maatschappelijk instanties;
- .. bijeenkomsten met leerlingen, medewerkers en ook regelmatig met ouders faciliteert;
- .. individueel werken en samenwerken in kleine groepen en in grotere groepen (zowel in de klas, klasoverstijgend of bouwoverstijgend) mogelijk maakt;
- .. transparant is zodat de leerlingen elkaar zien;
- .. creativiteit stimuleert;
- .. de ontwikkeling van het kind stimuleert door een omgeving te creëren die rust uitstraalt en tegelijkertijd nieuwsgierig maakt om te leren;
- .. een professionele werkomgeving voor zowel de leerlingen als medewerkers is;
- .. in samenhang met de buitenruimte wordt onderworpen. De buitenruimte prikkelt en daagt leerlingen uit tot bewegen en ontdekken.

4.2 Huisvestingsconcept

Het IKC wordt het baken in de wijk Anna's Hoeve. Het IKC ligt centraal op het kavel zodat de schoolpleinen goed rondom de school gepositioneerd kunnen worden (peuterspeelzaal en onderbouw op het zuidwesten) en de logistiek en infrastructuur rondom het kavel veilig en overzichtelijk georganiseerd kan worden. IKC Lorentz heeft een herkenbare en warme uitstraling: daar wil je zijn! Het gebouw ondersteunt de activiteiten die binnen de kernwaarden van Dalton worden vorm gegeven.

In onderstaand schema worden de relaties tussen de verschillende domeinen weergegeven.

Een huisvestingsconcept is niet op te vatten als een plattegrond, maar brengt de belangrijkste ruimten en de kwaliteit van de interactie tussen “vlekken in een schematische plattegrond” in beeld. De verhoudingen van de ruimten zijn niet representatief voor de in de ruimtebehoefte aangegeven oppervlakte.

Alle gebruikers en bezoekers vinden eenvoudig hun weg in het IKC: functies voor ontmoeting en het jonge kind (peuterspeelzaal tot en met groep 3) liggen op de begane grond. Het speellokaal is op korte loopafstand van de onderbouw en de peuterspeelzaal. Voor een goede doorlopende logistiek heeft de onderbouw een uitgang naar het onderbouwplein. De functies voor het oudere kind (groep 4 tot en met 8) liggen op de verdieping. Het is van belang dat de verschillende domeinen voldoende geborgenheid bieden voor het opgroeiende kind.

Meerdere groepsruimten van het onderwijs en peuterspeelzaalwerk zijn multifunctioneel zodat deze buiten schooltijd ook gebruikt kunnen worden door de VSO en NSO. Voor de NSO is het van belang om een thuisbasis in de school te creëren voor elke groep. Hier wordt samengekomen om met elkaar limonade te drinken en een koekje te eten. Vanuit daar waaiëren de kinderen uit naar verschillende ruimten in en rondom het gebouw voor een brede diversiteit aan activiteiten.

De buitenruimte is afgestemd op het kind, een speelplein voor de peuterspeelzaal en onderbouw is benodigd, apart van een speelplein voor de bovenbouw. Ook een tuin maakt onderdeel uit van de buitenruimten. Het speelplein en de tuin maken integraal onderdeel uit van het onderwijsprincipe van het IKC Lorentz. Het is van belang dat het speelplein van de peuterspeelzaal direct aanpalend aan de groepsruimten van de peuterspeelzaal wordt gerealiseerd. Ook voor de onderbouw is een korte looplijn naar het speelplein wenselijk.

4.3 Tussen 2016 en ongeveer 2020

Momenteel zijn in de dependance van de Lorentzschool de onderbouwgroepen (groep 1 en 2) gehuisvest. Bij de ingebruikname van de nieuwbouw van IKC Lorentz bestaat de school uit 7 groepen 1/2 en 2 groepen 3/4. Doel is om gestaag door te groeien naar een volwaardige school waarin de groepen 1 tot en met 8 (inclusief peuterspeelzaal) zijn gehuisvest. Naar verwachting zullen tweemaal twee kleutergroepen verhuizen naar de hoofdlocatie van de Lorentzschool zodat het IKC Lorentz in aantal jaar toegroeit naar een volwaardige school.

In de tussenliggende periode dient de huisvesting van IKC Lorentz geschikt te zijn voor de allerjongste (groep 1 tot en met 4), dus ook de verdieping dient hiervoor geschikt te zijn.

5 Ruimteprogramma

Een ruimteprogramma geeft het aantal en de grootte van de ruimten weer in tabelvorm. In het ruimteprogramma voor de binnenruimte wordt onderscheid gemaakt tussen functioneel netto vloeroppervlakte (FNO) en bruto vloeroppervlakte (BVO). Het functioneel netto vloeroppervlakte is de oppervlakte is de ruimte tussen de muren, dus de bruikbare vierkante meters. Het bruto vloeroppervlakte is de ruimte die nodig is om het gebouw in zijn geheel te laten functioneren en omvat technische ruimten, verkeersruimten en de ruimte die gevels en constructie innemen. De bruto/netto verhouding die wij hanteren in de berekening van de ruimtebehoefte is 1,33 (bruto vloer oppervlakte = + 33% bovenop het netto vloeroppervlakte).

In het ontwerptraject worden inzichten verkregen waardoor aanpassingen kunnen worden gedaan op het huisvestingsconcept/ruimteprogramma zoals hierna zijn opgenomen. Van belang is deze keuze bewust te maken en de consequenties hiervan inzichtelijk te maken.

Ruimteprogramma IKC Lorentz - binnenruimte						
	Aantal	m² FNO	Totaal	Opmerkingen	Begane grond	Verdieping
Centrale ruimte, het hart van IKC Lorentz						
Hoofdentree	1	10	10	uitkomend op de centrale ruimte, nabij onderbouw	10	
Nevenentree	1	2	2	uitkomend op speelterrein peuterspeelzaal en onderbouw	2	
Ontmoetingsruimte	1	70	70	geschakeld aan speellokaal en uitgiftebalie keuken	70	
Keuken	1	20	20		20	
Berging bij keuken	1	6	6		6	
Speellokaal	1	84	84		84	
Berging speellokaal	1	6	6		6	
Teamkamer	1	40	40	overlegtafel en werkplekken	40	
Multifunctionele ruimte	1	50	50		50	
Berging bij multifunctionele ruimte	1	10	10		10	
Onderwijs ruimten						
Groepsruimte onderbouw 1 t/m 3	4	55	220		220	
Groepsruimte bovenbouw 4 t/m 8	5	55	275			275
Leerplein, onderbouw	1	45	45		45	
Leerplein, bovenbouw	1	45	45			45
Staf- en nevenruimten						
Werkruimte	2	16	32	ten behoeve van directie, team, IB, administratie, NSO/VSO etc	16	16
Spreekkamer	2	12	24	ten behoeve van overleg, afnemen toetsen etc. 1 kamer w wastafel	12	12
Facilitaire ruimten						
Berging per bouw	2	10	20		10	10
Centrale berging	1	10	10		10	
Leertingtoiletten	15	2,5	38	3 toiletten per 2 groepen, ook bij psz ten behoeve van NSO. Eén toilet nabij speelplein OB	15	23
Toilet medewerkers	2	2,5	5		2,5	2,5
Miva toilet	1	4	4	ook ten behoeve van medewerkers	4	
Reproruimte	1	4	4		4	
Serverruimte	1	4	4		4	
Werkkast	2	3	6	één per verdieping	3	3
Peuterspeelzaal / NSO en VSO						
Groepsruimte peuterspeelzaal / NSO en VSO	1	60	60	inclusief pantry	60	
Verzorgingsruimte	1	8	8		8	
Berging PSZ/VSO en NSO	2	10	20	één per verdieping	10	10
Totaal m² FNO binnenruimte			1.118		722	397
Brutering (installaties, garderobe, verkeersruimten verticaal/horizontaal etc.)		33%	369		238	131
Totaal m² BVO binnenruimte			1.486		960	527

Bovenstaand ruimteprogramma is een richtlijn. Tijdens het ontwerpproces kan door voortschrijdend inzicht veranderingen aangebracht worden in de omvang van de ruimten. Het totaal aantal m² BVO wat benoemd is in bovenstaand ruimteprogramma is het maximum.

Ruimteprogramma IKC Lorentz - benodigde m² terreinoppervlakte		
Onderdeel	Omvang	Opmerkingen
Buitenspeelruimten		
Schoolpleinen	600	verdeeld over twee domeinen, onderbouw te combineren met plein psz
Schooltuinen	50	
Speelplein peuterspeelzaal	45	15 kinderen, 3 m² per kind, te combineren met plein onderbouw
Plein BSO	0	maken gebruik van het schoolplein
Overig		
Autoparkeren	nvt	op openbaar terrein
Fietsenklemmen leerlingen	75	1 m² per fiets, uitgangspunt 75 ll met de fiets
Berging buitenspeelmateriaal	20	
Bergruimte tuinmateriaal	10	
Containerberging	5	
Fietsenstalling medewerkers	15	1,5 m² per fiets, uitgangspunt 10 medewerkers met de fiets
Voetprint gebouw		
Voetprint gebouw	1.056	inclusief 10% ontwerpverlies
Totaal m² netto benodigde ruimte	1.876	
paden/wegen/groen = 8 x /buitenruimte	347	
Totaal m² bruto benodigde ruimte	2.220	

6 Sfeer en uitstraling

Binnenruimte

De binnenruimte is verrassend, spannend en uitdagend voor kinderen in de verschillende leeftijdscategorieën van 2-12 jaar. De omgeving van het IKC is vrolijk, maar ook dermate tijdloos dat het ook over 10 jaar nog fris en passend is bij het IKC. De ruimten worden open en transparant uitgevoerd, passend bij de cultuur van het IKC. Daarbij is aandacht voor rust en geborgenheid van belang. Knusse (lees-)plekjes voor kinderen die in maatvoering ook passen bij het kind zijn integraal onderdeel van de nieuwe huisvesting. Daarbij is natuurlijk toezicht van belang.

Er is een prettige balans van verrassende elementen ('geintjes/slimmigheden' in het ontwerp), en kleurgebruik binnen een heldere structuur. Dat draagt bij aan een welkome en warme omgeving. Onderstaande afbeelding verbeeldt de gewenste sfeer en uitstraling.

Er worden accenten toegepast voor de verschillende domeinen, zodat gebruikers zich eenvoudig kunnen oriënteren en identificeren met het betreffende domein.

Afbeelding: sfeer en uitstraling binnenruimte

Buitenruimte

De buitenruimte is een verlengstuk van de binnenruimte en daagt uit voor ontwikkeling van het kind. Daarvoor zijn er speel-, beweeg-, ontspan- en ontdekmogelijkheden. Evenals de binnenruimte, is de buitenruimte verrassend en biedt uitdaging voor de verschillende ontwikkelstadia van het opgroeiende kind. De tuin is voor alle kinderen. Daar verbouwen kinderen gewassen in de moestuintjes en verzorgen kinderen de dieren.

Afbeelding: sfeer en uitstraling buitenruimte

7 Functionele eisen

Het huisvestingsconcept en ruimteprogramma zijn in dit hoofdstuk nader uitgewerkt naar een functionele beschrijving per ruimte. De functionele- en inrichtingseisen zijn bepalend voor het ontwerp. In dit hoofdstuk worden eerst de algemene functionele eisen voor toegankelijkheid, veiligheid, bereikbaarheid, flexibiliteit benoemd.

7.1 Algemene functionele eisen

Toegankelijkheid

Het IKC Lorentz heeft één centrale entree (in- en uitgang) en één uitgang:

1. De centrale entree komt uit op het centrale hart en heeft de volgende groepen gebruikers:
 - Alle leerlingen en kinderen van de peuterspeelzaal van IKC Lorentz;
 - Ouders en bezoekers;
 - Alle medewerkers IKC Lorentz;
 - Bezoekers voor multifunctioneel gebruik (buiten schooltijd).
2. Eén specifieke uitgang voor de peuterspeelzaal en onderbouw (groepen 1 tot en met 3).

De centrale entree geeft toegang tot het centrale hart. De entree moet toegankelijk zijn voor iedereen en er moet voldoende ruimte zijn voor het tijdelijk stallen van de buggy's. Vanuit de hoofdentree is er een korte looplijn naar de onderbouw.

Het gebouw dient toegankelijk en overzichtelijk te zijn:

- de hoofdentree is duidelijk herkenbaar vanaf de openbare weg (ook nadat een eventuele uitbreiding is gerealiseerd);
- er is een duidelijke bewegwijzering naar de verschillende ruimten;
- er zijn overzichtelijke verkeers- en zichtlijnen in het gebouw;
- gangen en trappen hebben tenminste een breedte van 1.10 m¹, aan het einde van zo'n gang bestaat de mogelijkheid om te keren in een draaicirkel van tenminste 1.50 m¹;
- verkeersruimten waar grotere groepen gebruik van maken hebben een minimale vrije breedte van 2.30 m¹;
- alle ruimten zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Onvermijdelijke niveauverschillen worden duidelijk gemarkeerd (met fysieke barrières, textuur- en/of kleurinformatie);
- bij de volgende onderdelen dient rekening te worden gehouden met opstelruimten ten behoeve van personen en gebruikers van een rolstoel: lift, toiletten en kantoren;
- De positie van de nieuwbouw op het kavel is zodanig dat de eventuele uitbreiding functioneel en logisch gerealiseerd kan worden.

Er dient gezorgd te worden voor een speciale parkeerplaats voor gehandicapten in de nabijheid van de centrale entree. Onderzoek moet uitwijzen of deze parkeerplaats op openbaar terrein of op het terrein van de school moet worden gerealiseerd.

Op het kavel zelf moet een openbare doorgang mogelijk zijn. De positie hiervan is nog in onderzoek bij de gemeente Hilversum.

Veiligheid

Het ontwerp is zo uitgewerkt dat onveilige situaties worden voorkomen. Leerlingen (en leerkrachten) moeten zich beschermd en geborgen voelen op school en dienen gemakkelijk hun weg te kunnen vinden.

Sociale veiligheid

Het gebouw is zodanig ontworpen dat de kansen op het ontstaan van onveilige situaties tot een minimum worden beperkt. De sociale veiligheid, gezondheid en het welbevinden van de leerlingen, bezoekers en de medewerkers zijn door passende maatregelen en voorzieningen gewaarborgd. Te denken valt aan een open structuur met aandacht voor de verschillende zichtlijnen, heldere situering, buitenverlichting dan wel oriëntatieverlichting op het terrein, in stallingen en/of aan het gebouw.

Gebruiksveiligheid

Pas een zodanige positionering en detaillering van inrichtingselementen en installaties toe, dat deze geen verwondingen kunnen veroorzaken. Denk hierbij vooral aan kapstokhaken, radiatoren en vensterbanken. Het gebouw voldoet aan de actuele opvattingen over veiligheid voor gebruik door (jonge) kinderen, op alle in dit Programma van Eisen beschreven gebieden. Er dient extra aandacht besteed te worden aan vandalismebestendigheid.

Gebouwbeveiliging/toezicht

Vanaf werkplekken is goed toezicht mogelijk, zowel in het gebouw als op het schoolplein. Vanuit de ontmoetingsruimte is het gebouw eenvoudig te overzien.

Expeditie verkeer: laden en lossen

Bij het ontwerp dient rekening te worden gehouden met het veilig aanleveren van goederen voor algemeen gebruik (leermiddelen en materialen).

Bereikbaarheid

Het gebouw is primair goed bereikbaar voor voetgangers en fietsen. Het gebouw moet goed bereikbaar zijn voor mensen met een functiebeperking, hulpdiensten en vrachtwagens (leveranciers). Personenauto's dienen de doorgang voor voetgangers en fietsers niet te blokkeren en worden bij voorkeur geweerd uit het entreegebied.

Bij het bepalen van de bereikbaarheid in de ontwerpfase dient rekening te worden gehouden met de voor verschillende functies benodigde routes in en buiten het gebouw. Kruisende routes moeten zo veel mogelijk voorkomen worden.

In de voorlopige ontwerpfase wordt de situering van de entrees en de hoofdentree uitgewerkt, afhankelijk van de kavelvorm en in overleg met betrokken partijen.

Flexibiliteit

Het gebouw dient toekomstbestendig ontworpen te worden, zodat de fysieke omgeving kan meebewegen met mogelijk veranderende behoeften van de gebruikers. Dit houdt in dat alle bouwkundige en installatietechnische voorzieningen in het gebouw zodanig zijn ontworpen, dat in de toekomst een zo groot mogelijke mate van vrijheid blijft bestaan om het gebouw tegen een redelijke investering en op een overzichtelijke wijze aan te passen of uit te bereiden (zie ook hoofdstuk 8).

ICT

Het onderwijs van de Lorentzschool is voortdurend in ontwikkeling. Met haar nieuwe huisvesting vindt de Lorentzschool het van belang om voor te sorteren op de ontwikkeling dat ICT een steeds groter aandeel gaat uitmaken van het dagelijks leven van kinderen. Het ICT wordt steeds verder geïntegreerd in het (basis)onderwijs. Met oog op een toekomstbestendige voorziening dient de nieuwbouw voorzien te worden van voldoende stroompunten voor het opladen van computers en/of laptops. Dit houdt in dat alle leerlingen in de toekomst met een computer/laptop/tablet gaan werken. Het gebouw dient voorzien te worden van draadloos internet.

Multifunctionaliteit

Om alle activiteiten van het IKC Lorentz een plek te kunnen geven dienen meerdere ruimten multifunctioneel gebruikt te kunnen worden.

VSO en NSO (ongeveer 60 a 80 leerlingen) maken dagelijks gebruik van het IKC Lorentz en zullen een nader te bepalen aantal kinderen gaan opvangen. De thuisbasis van de opvang wordt in de multifunctionele ruimte, de leerpleinen, de peuterspeelzaal en wellicht in een aantal groepsruimten verzorgd. De huisvesting dient dit dubbelgebruik te faciliteren.

7.2 Beschrijving van activiteiten en functionaliteiten per ruimte

7.2.1 Centrale ruimten, het hart van IKC Lorentz

Centrale entree en uitgang/nevenentree

1. Er wordt één centrale entree voor alle leerlingen, medewerkers en bezoekers van IKC Lorentz gerealiseerd. De entree is voorzien van een tochtsluis welke uitkomt op de ontmoetingsruimte in het centrale hart.
2. Het cluster onderbouw (inclusief peuterspeelzaal) heeft een entree die enkel als uitgang wordt gebruikt om te gaan spelen op het speelterrein.

De vloerbedekking van de centrale entree (t.p.v. de toegangsdeuren) dient te worden uitgevoerd als een “schoonloop-zone”. De deur van de hoofdentree is voorzien van een knopcilinder aan de buitenzijde. De centrale entree wordt voorzien van een bel en een intercom. Daarnaast dienen de voorzieningen gerealiseerd te worden, zodat een digitaal inlichtingenbord bij de entree kan worden aangebracht.

Ontmoetingsruimten

Dit is de ruimten waar ontmoeting tussen leerlingen, leerkrachten en ouders plaats vindt. Het is een centraal gelegen ruimte in het gebouw en heeft een open karakter. De ontmoetingsruimte is te koppelen aan het speellokaal. In deze gecombineerde ruimte kunnen activiteiten voor de hele school plaatsvinden. Voorbeeld hiervan is de maandsluiting of een eindmusical. De trap naar de verdieping kan dienen als tribune of als podium. Onder de trap dient berging opgenomen te worden voor stoelen.

In de ontmoetingsruimte is een keuken (zie hieronder) en een leeshoek/leerhoek voor leerlingen van alle groepen. In de leeshoek is ruimte voor boeken en een aantal plekjes (nisjes, hoekje, stoel) om te lezen. Daarnaast wordt de groepsruimte benut voor door leerlingen uit met name de bovenbouw voor bijvoorbeeld projectmatig werken etc.

Keuken

De keuken heeft een open karakter (bv keukeneiland) en is centraal gesitueerd, grenzend aan de ontmoetingsruimte. De keuken kan worden gebruikt voor het onderwijs of vso/nso-activiteiten. De keuken heeft tevens een uitgiftepunt naar de ontmoetingsruimte.

De keuken is tenminste voorzien van:

- Ruim aanrecht met dubbele spoelbak en voorzien van voldoende kasten;
- Combimagnetron en/of oven;
- Vaatwasser;
- Vierpits kookplaat voorzien van een afzuigkap;
- Koelkast;
- Warm en koud stromend water;
- Voldoende aansluitingen en ruimte voor keukenapparatuur.

Berging keuken

De berging keuken biedt ruimte voor opslag van levensmiddelen en overige keuken aanverwante artikelen.

Speellokaal

Het speellokaal dient voor het bewegingsonderwijs van kinderen van de peuterspeelzaal en 4 tot 6-jarige kleuters. De bewegingsactiviteiten in het speellokaal bestaan uit kleutergymnastiek, ritmiek en spelen, zoals klimmen, klauteren, balanceren, rollen, duikelen en schommelen. De ruimte dient te voldoen aan de ruimtpsychologische aspecten, zoals intimiteit, sfeer, daglichttoetreding en contact met de buitenwereld. De peuterspeelzaal en de onderbouwgroepen hebben bij voorkeur een directe relatie tot het speellokaal. Direct aan het speellokaal grenst de berging voor het speelmateriaal.

Het speellokaal wordt aan de ontmoetingsruimte gekoppeld door middel van een flexibele wand. Wanneer de flexibele wand wordt weggeschoven kan de ruimte tevens voor schoolbrede bijeenkomsten gebruikt worden. Het speellokaal kan ook door de andere groepen gebruikt worden voor talentontwikkeling of andere (bewegings)activiteiten. Het speellokaal dient voorzien te worden van een geluidsinstallatie.

De NSO en VSO zal ook gebruik gaan maken van het speellokaal.

Berging speellokaal

In de berging worden materialen opgeslagen ten behoeve van het bewegingsonderwijs van de kleuters. De berging is direct aanpalend aan het speellokaal en voorzien van planken waarop de materialen gestald worden zonder dat deze eraf rollen.

Teamkamer en flexwerkplekken

De teamkamer is een open en toegankelijke ruimte voor het hele team. De teamkamer is voor ontspanning, samenkomen en een plek om samen te pauzeren. Er zijn postvakjes en kluisjes voor de medewerkers. Het aantal postvakjes en kluisjes wordt in de ontwerpfase verder uitgewerkt. De teamkamer ligt aan het centrale hart, nabij de open keuken. In de teamkamer zijn een aantal werkplekken voor medewerkers.

Multifunctionele ruimte

Voor een diversiteit aan activiteiten zoals creatieve vakken, levelwerk, extra instructie, projecten etc. wordt deze ruimte benut. De ruimte zal het meest benut gaan worden voor de leeftijdsgroep vanaf groep 3. De ruimte dient te worden van een trog met drie kranen om handen te wassen.

Berging bij multifunctionele ruimte

De berging bij de multifunctionele ruimte biedt ruimte voor opslag van materialen en knutselwerken.

7.2.2 Onderwijsruimten, peuterspeelzaal en VSO/NSO ruimten

Groepsruimte peuterspeelzaal en VSO/NSO

De groepsruimte van de peuterspeelzaal maakt integraal onderdeel uit van het cluster onderbouw en heeft ook een relatie met het gezamenlijke leerplein.

De groepsruimte is flexibel ingericht zodat er verschillende speel- en leerhoeken gerealiseerd kunnen worden. De groepsruimte biedt mogelijkheden voor de volgende activiteiten: grof-motorisch spel, fijn-motorisch spel, voorlees activiteiten, computeren, eten en drinken. In de groepsruimten is een handenwasgelegenheid en een pantry. Aanpalend aan de groepsruimte ligt de verzorgingsruimte. In de groepsruimte is een deel van de wand geschikt om tekeningen, werkjes en een themabord om op te hangen.

De ruimte is geschikt voor de peuter van 2,5 tot 4 jaar en voor en/of na schooltijd geschikt om kinderen van de onderbouw op te vangen. Er dient voldoende ruimte te zijn voor het opbergen van materialen.

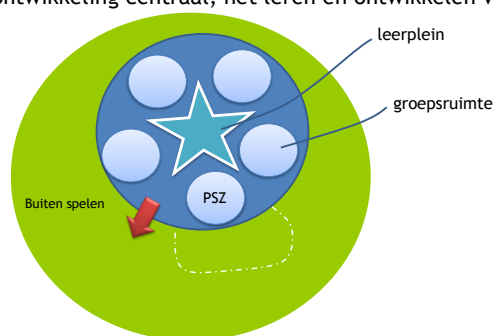
Verzorgingsruimte

Aanpalend aan de groepsruimte van de peuterspeelzaal wordt een sanitairblok met twee of drie lage kinderclasetpotjes met gesloten wc-bril, een lage wastafel/trog met meerdere kraantjes en een warm- en koudwatervoorziening geplaatst. Indien de toiletjes voorzien worden van deuren, komen deze tot maximaal 100 cm hoogte. Er is een raam van minimaal 50x50cm tussen de sanitaire ruimte en de groepsruimte, zodat de groepsleiding toezicht kan houden.

Tevens is er ruimte voor een elektrische verstelbare commode.

Onderbouw algemeen

In de onderbouw staat de sociaal emotionele ontwikkeling centraal, het leren en ontwikkelen vanuit spel is daarbij van belang. Er worden verschillende hoeken ingericht (bouwhoek, poppenhoek, brandweerhoek etc.) die door de onderbouwgroepen en peuterspeelzaal gezamenlijk worden gebruikt. De beleving van het jonge kind komt door tot uiting in het spel waar het kind zijn/haar creativiteit optimaal ten uitvoer kan brengen.

Groepsruimten onderbouw 1 tot en met 3

Elke groepsruimte grenst aan een gedeeld leerplein. De meeste activiteiten vinden binnen de groepsruimte plaats. De groepsruimte voor de onderbouw kan flexibel worden ingericht. Er worden zogenaamde hoeken gecreëerd in de groepsruimte. Verschillende 'ontwikkelhoeken' vinden ook plaats op het leerplein onderbouw. In de klas moeten kinderen elkaar in de kring kunnen ontmoeten (kringgesprekken). In de groepsruimte dient een geborgen sfeer te worden gecreëerd waar de jonge kinderen zich op hun gemak voelen. Een groep bestaat uit maximaal 30 kinderen.

In algemene zin moeten in groepsruimten ten behoeve van de onderbouw de volgende primaire 'werkplekken' aanwezig zijn:

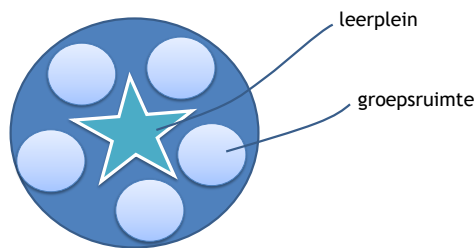
- stoel voor de leerling en (grote groeps)tafels;
- een eigen tafel en stoel voor de leerkracht;
- een instructiewerkplek met elektronisch schoolbord (waar goed zicht op mogelijk is);
- een plek voor groepswork (enkele leerlingen samen);
- computerwerkplekken;
- een geïntegreerde kastenwand.

De wanden en de vensterbanken moeten functioneel zijn en betrokken kunnen worden bij het spelen- en leergebeuren. Er dient voldoende wandoppervlak te zijn voor het opprikken/ophangen van tekeningen. De afwerking van de wanden is zodanig dat deze netjes blijven en tegen een stootje kunnen. Een belangrijk aandachtspunt voor deze groepsruimte is een goede akoestiek.

Een aantal groepsruimten (aantal nader te bepalen) is om voor en/of na schooltijd kinderen van de onderbouw op te vangen (VSO en NSO). Er dient voldoende ruimte te zijn voor het opbergen van materialen. Ook het meubilair is geschikt voor multifunctioneel gebruik.

Leerplein cluster onderbouw

Elke groepsruimte heeft een directe verbinding met het betreffende leerplein. Het leerplein is een aanvulling op de groepsruimten. De pleinen hebben een ander karakter en uitstraling in vergelijking met de groepsruimten. Uitgangspunt is dat leerkrachten goed zicht kunnen houden op datgene dat buiten de groepsruimte gebeurt. De inrichting van het leerplein wordt in de ontwerpfasen vorm gegeven. Het is mogelijk om op het leerplein elementen (bouwkundig) te integreren die op een veelheid van manieren gebruikt kan worden in het leerproces. Verschillende ontdek- en ontwikkelhoeken zijn flexibel in te richten door middel van bijvoorbeeld verrijdbare kasten.

Op het leerplein wordt een pantry gerealiseerd ten behoeve van gebruik door leerlingen in de omliggende groepsruimten.

Het leerplein is geschikt om voor en/of na schooltijd kinderen van de onderbouw op te vangen (VSO en NSO). Er dient voldoende ruimte te zijn voor het opbergen van materialen. Ook het meubilair is geschikt voor multifunctioneel gebruik.

Groepsruimten groepen bovenbouw 4 tot en met 8

De opzet van de groepsruimten 4 tot en met 8 is gelijk aan de opzet van de onderbouw. De vormgeving van de groepsruimten van groep 4 tot en met 8 zijn (multi)functioneel in te delen. In deze ruimten dient gewerkt te kunnen worden met verschillende werkvormen en opstellingen, zoals in een kringopstelling, individuele toetsopstelling en in groepjes. De volgende primaire 'werkplekken' dienen in elke groepsruimte aanwezig zijn:

- een eigen tafel en stoel voor elke leerling en de leerkracht;
- een elektronisch schoolbord (waar goed zicht op mogelijk is);
- een instructiewerkplek;
- een afzonderingsplek voor enkele kinderen (flexibel, af te scheiden plek);
- computerwerkplekken;
- een geïntegreerde kastenwand.

De groepsruimten worden voorzien van voldoende doelmatige wanden (ruimte voor prikboarden) en van vensterbanken. De afwerking van de wanden is zodanig dat deze netjes blijven en tegen een stootje kunnen. Een belangrijk aandachtspunt is de akoestiek. Een groep bestaat uit maximaal 30 kinderen.

Een aantal groepsruimten (aantal nader te bepalen) zijn geschikt om voor en/of na schooltijd kinderen van de onderbouw op te vangen (VSO en NSO). Er dient voldoende ruimte te zijn voor het opbergen van materialen.

Vanuit de groepsruimten van de onderbouw is een directe uitgang naar buiten die (met name in de lente/zomer) benut kan worden om direct vanuit de groepsruimte het speelterrein te bereiken.

Leerplein cluster bovenbouw

Elke groepsruimte heeft een directe verbinding met het betreffende leerplein. Het leerplein is een aanvulling op de groepsruimten. Werken buiten de groepsruimte is onderdeel van het samenwerken (klas doorbrekend) en het zelfstandig werken. De pleinen hebben een ander karakter en een andere uitstraling in vergelijking met de groepsruimten. Uitgangspunt is dat leerkrachten goed zicht kunnen houden op datgene wat buiten op het leerplein gebeurt. Het leerplein heeft verschillende hoeken waar de leerlingen (in groepen of individueel) aan hun project/leertaak kunnen werken (ook computerwerk).

Op het leerplein wordt een pantry gerealiseerd ten behoeve van gebruik door leerlingen in de omliggende groepsruimten.

Het leerplein is geschikt om voor en/of na schooltijd kinderen van de bovenbouw op te vangen (VSO en NSO). Er dient voldoende ruimte te zijn voor het opbergen van materialen. Ook het meubilair is geschikt voor multifunctioneel gebruik.

7.2.3 Staf- en nevenruimten

Werkruimte

Werkruimten worden gerealiseerd ten behoeve van de directie, werkplekken voor het team, administratie, intern begeleider.

Spreekkamer

Spreekkamers kunnen door alle gebruikers gebruikt worden, bijvoorbeeld om in een rustige sfeer met ouders te overleggen. Ook kunnen de spreekkamers worden gebruikt voor extra begeleiding voor leerlingen.

7.2.4 Ruimten ten behoeve van de VSO en NSO

De vier basisdoelen van de Wet Kinderopvang betreffen: emotionele veiligheid, persoonlijk competentie, sociale competentie en ontwikkelen van waarden en normen. Bij deze vier basisdoelen zijn in deze paragraaf mogelijke plekken beschreven waarvan een groot aantal in het IKC Lorentz aanwezig moeten zijn of gecreëerd moeten kunnen worden na schooltijd. Met activiteitenplek wordt bedoeld: een plek in de ruimte of een activiteitenruimte die gebruikt wordt voor één of meer spelactiviteiten.

Voorbeelden van plekken die het IKC Lorentz (in multifunctioneel gebruik met de Lorentzschool) zijn (zowel binnen als buiten):

- Een plek om te eten en te drinken;
- Plek waar een kind tot rust kan komen (zachte hoek, zitbank, zitzak);
- Plek om tv of dvd te kijken zonder andere kinderen te storen;
- Plek om met een groepje samen te kunnen zijn (kleed, kring, zithoek);
- Plek om een (bord)spelletje te kunnen spelen (tafel, spelletjesplek), puzzelen etc;
- Plek waar het kind alleen of met z'n tweeën kan spelen;
- Huishoek, verkleedhoek voor rollenspel, fantasiespel, bouwhoek, laboratoriumhoek, autohoek;
- Plek om te kunnen spel met fantasiefiguren, Playmobil etc;
- Plek om te kunnen bakken en koken;
- Plek om aan de computer te kunnen spelen/leren/werken;
- Plek om te kunnen bewegen, stoeien, klimmen (grof motorisch);
- Klauter/klimplek;
- Plek om te kunnen liggen/snoezelen;
- Plek voor indoor sportactiviteiten (bv tafeltennis, tafelfootbal);
- Creatieve plek voor schilderen, tekenen, kleien, water- en zandspel, activiteiten met textiel, wol, kralen etc;
- Plek voor het geven van voorstellingen (dans, toneel etc) of muziek te kunnen maken;
- Plek voor thema-activiteiten.

Tijdens het ontwerpproces dient hierin overleg met de gebruikers (school en NSO/VSO) nader ruimtelijk invulling aan gegeven te worden.

Bron: Bureau AKTA 'AKTA-meter kwaliteit inrichting kindercentrum', 2011.

7.2.5 Facilitaire ruimten

Berging per bouw

Per bouw wordt één berging gerealiseerd ten behoeve van de opslag van leermiddelen. De berging is voorzien van planken en is afsluitbaar.

Centrale berging

In de centrale berging worden algemene materialen voor de hele school opgeslagen, zoals spullen voor algemene leermiddelen, voorraad en decoratie voor vieringen. De berging is voorzien van planken en is afsluitbaar.

Berging per peuterspeelzaal en VSO/NSO

Per verdieping wordt één berging gerealiseerd ten behoeve van de opslag van middelen. De berging is voorzien van planken en is afsluitbaar.

Toiletten leerlingen onderbouw en bovenbouw

De benodigde toiletten worden verdeeld in toiletgroepen en worden zodanig over de school verspreid dat de loopafstanden vanaf de onderwijsruimten zo kort mogelijk zijn. Bij de groepen 1

tot en met 3 liggen de toiletgroepen bij voorkeur in direct zicht vanuit de groepsruimte. De toiletten voor de onderbouw worden voorzien van kinderclosetpotjes. Bij alle toiletten wordt een onderscheid gemaakt tussen jongens en meisjes (eigen entree en voorportaal). Er is per toiletgroep een handwasvoorziening aanwezig. Eén (kinder)toilet is makkelijk vanaf het speelplein van de onderbouw te bereiken.

Toilet medewerkers/bezoekers

Per bouw is er een toilet voor medewerkers en bezoekers. De looproute dient beperkt te blijven, met name voor de toilet van de medewerkers van de onderbouw. Het toilet is voorzien van een voorportaal met een handenwasgelegenheid en een spiegel.

Mindervalide toilet (MIVA)

Centraal gelegen in het gebouw is een mindervalide toilet. De MIVA moet goed bereikbaar zijn (extra manoeuvreerruimte bij de toegang). Het toilet is ook te gebruiken door medewerkers en bezoekers.

Reproruimte/reprohoek

In de reproruimte of reprohoek wordt kopieer- en printapparatuur geplaatst en wordt papier opgeslagen. Natuurlijke ventilatie ofwel afzuiging van de repro is vereist. De reproruimte ligt centraal in het gebouw.

Serverruimte

De serverruimte is een ruimte ten behoeve van de server/data en telefonie. De serverruimte is een afgesloten ruimte en voorzien van voldoende data-aansluitingen. Een goed ventilatiesysteem is noodzakelijk voor het afvoeren van warmte.

Werkkast

Dit is een ruimte voor opslag ten behoeve van schoonmaak, op elke verdieping wordt één werkkast gerealiseerd. In deze kast is een koud- en warmwateraansluiting, een stortbak en elektriciteit aanwezig. Het biedt voldoende ruimte om een schoonmaakkar en een geringe voorraad schoonmaakmiddelen op te bergen. De kast is voorzien van planken en is afsluitbaar.

7.2.6 Overig/brutering

Verkeersruimten

Teneinde een optimaal gebruik van de beschikbare oppervlakte na te streven, moeten de verkeersruimten zoveel mogelijk worden beperkt en worden geïntegreerd in de functionele onderwijsruimten.

Garderobe

In de ontwerpfase dient aandacht besteed te worden aan de vormgeving van de garderobes evenals een logische routing (tussen groepsruimte, entree en garderobe). Deze ruimte dient voor het hangen en bergen van jassen en tassen buiten de groepsruimte. De garderobe is per groep georganiseerd en is in de directe nabijheid van de groep gesitueerd. De garderobe is zodanig ontworpen dat het beeld in de gangen rust uitstraalt. De garderobe is een combinatie van haken (dubbele haak per leerling) met een mogelijkheid om de tassen netjes om te bergen.

Indien een bak/vak ten behoeve van de tassen gerealiseerd wordt dient rekening gehouden dat deze bak eenvoudig schoon te houden is.

Liftinstallatie

De verschillende vloerniveaus zijn alle voor leerlingen, medewerkers en bezoekers toegankelijk. De lift voldoet aan de minimale eisen volgens het bouwbesluit. De lift is alleen te bedienen met een sleutel.

Laptopkast

Per verdieping wordt een laptopkast van ieder één m² FNO voorzien waarin de laptops en ipads veilig opgeborgen kunnen worden (braakvrije deur) en tegelijkertijd opgeladen kunnen worden.

7.3 Buitenruimte

Speelterrein

De situering, inrichting en speelmogelijkheden van het speelplein dienen bijzondere aandacht te krijgen. Het spel vervult een wezenlijke functie in de ontwikkeling van het kind en draagt in belangrijke mate bij aan de vorming, zowel in lichamelijk/motorisch opzicht, als ook sociaal gezien. Daarnaast draagt het stimuleren van buitenspelen bij aan een gezonde leefstijl.

De buitenruimte heeft een natuurlijke uitstraling en is prikkelend voor kinderen voor onder andere fantasiespellen en sportactiviteiten. De buitenruimte wordt evenals de binnenruimte zo veel mogelijk multifunctioneel gebruikt. Een plek, zoals extra omkaderd in de afbeelding, waar de leerkracht met kinderen bij elkaar kan zitten, geeft mogelijkheden voor het verbinden van de buitenruimte aan onderwijs.

Met de volgende punten dient bij het ontwerpen van de buitenruimten rekening gehouden te worden:

- Er is een sterke samenhang tussen de binnen- en buitenruimte;
- De speelpleinen voor de peuterspeelzaal, onderbouw en bovenbouw dienen aan elkaar geschakeld te kunnen worden, zodat het hele plein gebruikt kan worden door alle kinderen.
- Het plein van de peuterspeelzaal (omheind door een hekwerk) wordt aan het onderbouwplein gesitueerd zodat het plein van de peuterspeelzaal en de kleuters als één plein kan worden gebruikt;
- De buitenruimte moet veilig zijn;
- Kinderen moeten elkaar bij sport- en spelactiviteiten niet in de weg lopen;
- Het schoolplein biedt mogelijkheden voor verschillende activiteiten, zoals sporten, spelen, ontdekken en ontspannen;
- Het speelplein is gevarieerd, zodat verschillende ontdekplekken en intieme hoeken kunnen worden gecreëerd bij voorkeur door natuurlijke afscheidingen;
- Het schoolplein is overzichtelijk;
- De buitenruimte moet kinderen uitdagen en prikkelen;
- Het speelplein is zo gelegen dat zij de leerlingen zowel zonnige als schaduw plekken biedt (bijvoorbeeld door bomen op het terrein);
- De buitenruimte heeft tuinen, in de ontwerpfase dient hier nader invulling aan gegeven te worden.

De belangrijkste thema's voor de buitenruimte van IKC Lorentz zijn:

- *Stimuleert tot bewegen*
Verschillende kleinere plekken voor (bal)sporten. De verschillende plekken kunnen gelijktijdig door verschillende kinderen gebruikt worden, zonder dat ze elkaar in de weg lopen.
- *Prikkelend voor fantasie en spel, zoals verstoppertje, hinkelen, klimmen, touwtje springen, knikkeren, tikkertje etc.*
Struiken op het plein, klimtoestellen voor verschillende leeftijdsgroepen en elementen waar kinderen op kunnen spelen en overheen kunnen springen, moeten de fantasie en het spel van de kinderen prikkelen.

- *Biedt ontspanning*

Op het plein zijn rustige plekken waar kinderen met elkaar kunnen kletsen en zich kunnen terugtrekken. Het is van belang dat ook op deze plekken toezicht gehouden kan worden. Voor de ingang is een zitelement waar ouders op hun kinderen kunnen wachten.

De situering van het speelplein dient zodanig te zijn, dat hinder (visueel maar ook auditief) voor de groepsruimten zoveel mogelijk vermeden wordt. Een afstand van tien meter tussen groepsruimte en speelplein is voldoende om geen hinder te ondervinden.

Buitenberging

Een buitenberging is benodigd voor het opbergen van het buitenspeelmateriaal (vandalbestendig). Deze materialen moeten veilig worden opgeborgen, beschermd tegen wind en regen. De buitenbergingen worden in pandig gerealiseerd (meest vandalbestendige en architectonisch geïntegreerde oplossing). De bergingen dienen direct te grenzen aan het betreffende speelterrein. Het benodigde vloeroppervlak van de buitenberging valt niet onder het ruimteprogramma van de binnenruimte. Deze oppervlakte is wel meegenomen te worden bij de bepaling van de voetprint.

Opslag papier

In deze ruimte wordt het papier opgeslagen. De opslag heeft een logische relatie met de verzamelplek voor het ophalen van het papier.

In een ondergrondse particuliere afvalcontainer die aan de openbare weg geplaatst dient te worden wordt het afval opgeslagen. Deze afvalcontainer dient verplaatst te worden vanaf de huidige locatie naar de nieuwe locatie.

Toegangswegen/terrein

Op plaatsen waar vrachtverkeer komt in verband met bevoorradings, is de ondergrond hiervoor geschikt en hierop berekend. Er is voldoende afstand tussen de gevel en een eventueel plantsoen. Dit in verband met het veilig kunnen plaatsen van ladders en/of opstellen van brandweerauto's, manoeuvreren van vrachtauto's en hoogwerkers voor gevelreiniging.

Fietsenstalling

Op het terrein zijn voldoende, fietsenrekken gerealiseerd voor leerlingen, medewerkers en bezoekers. De rekken zijn aantrekkelijk geïntegreerd in het ontwerp en veilig door onder meer een goed verlichtingsniveau. Vanuit het gebouw is voldoende toezicht (sociale controle) op de toegangen van de stallingen mogelijk. Voor de leerlingen bestaat uit de fietsenstalling uit rekken (niet overdekt, niet afsluitbaar). Voor medewerkers is een overdekte en afsluitbare fietsenstalling beschikbaar.

Parkeren

Ouders die hun kinderen met de auto naar school brengen en de medewerkers/bezoekers parkeren hun auto op openbaar terrein (dit uitgangspunt wordt nog nagegaan bij de gemeente) in de nabijheid van de entree, maar niet in het entreegebied, ten behoeve van de veiligheid voor voetgangers en fietsers.

Terrein-/buitenverlichting, gevelverlichting

Op het terrein dient voldoende verlichting aanwezig te zijn ten behoeve van parkeren en de fietsenstalling. De verlichting ten behoeve van de veiligheid is zoveel mogelijk geïntegreerd in het gebouw.

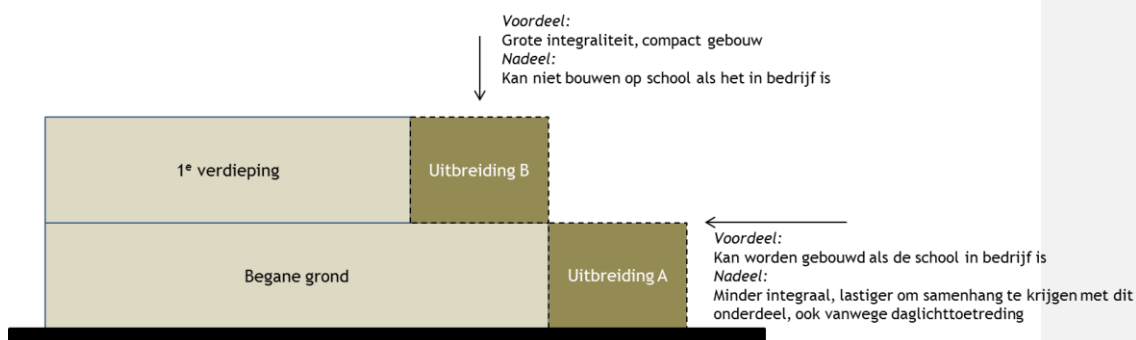
Groenvoorziening

Het terrein is voorzien van de nodige groenvoorzieningen met minimaal onderhoud (struiken, klimboom en dergelijke) met een representatieve en functionele uitstraling. Looplijnen en afscheiding tussen het schoolplein en de openbare ruimte worden geïntegreerd in het ontwerp.

8 Uitbreidingsmogelijkheden

Het IKC komt in de nieuwbouwwijk Anna's Hoeve. Onderstaande afbeelding geeft op hoofdlijnen schematisch weer op welke wijze de huisvesting uitgebreid kan worden. De voor- en nadelen zijn tevens afhankelijk van de omvang van de uitbreiding.

Bij een uitbreiding dient met name rekening gehouden te worden met een uitbreiding van een viertal groepsruimten **en/of uitbreiding met de functie hele dagopvang**. De hele dagopvang heeft een grote toegevoegde waarde voor het IKC concept omdat een doorgaande leerlijn kan worden gerealiseerd vanaf jongs af aan.

Voor beide uitbreidingen geldt dat dit een integraal onderdeel dient te worden van het IKC Lorentz en niet als een apart onderdeel gezien of ervaren mag worden.

Op het kavel dient voldoende functionele ruimte beschikbaar te blijven om de uitbreiding te realiseren. Bij het ontwerp van de basis dient hiermee rekening gehouden te worden.

Uitbreiding 4 groepsruimten

Uitgangspunten zijn:

- Normatieve ruimtebehoefte (modelverordening onderwijshuisvesting).
Norm per leerling: 5,03 m² BVO,
- In totaal uitbreiding voor 110 leerlingen (per groep ongeveer 27 a 28 leerlingen),
- Normatieve ruimtebehoefte van de uitbreiding is ongeveer 550 m² BVO. Dit kader dient nader exact bepaald te worden, afhankelijk van het exacte aantal leerlingen waarvoor de uitbreiding gerealiseerd wordt,
- Er wordt geen extra schoolplein gerealiseerd. Wel is extra ruimte voor opslag/buitenspeelmateriaal en fietsentalling benodigd.

Het ruimteprogramma voor de uitbreiding (zowel binnen als buitenruimte) kan er als volgt uit komen te zien:

Fictief ruimteprogramma uitbreiding 4 groepen - binnenruimte						
	Aantal	m² FNO	Totaal	Opmerkingen	Begane grond	Verdieping
Centrale ruimte						
Entree	1	10	10		10	
Multifunctionele ruimte	1	60	60		60	
Onderwijs ruimten						
Groepsruimten	4	55	220		110	110
Algemene onderwijsruimten (leerplein, gez ruimten)	1	60	60	nader in te vullen	30	30
Staf- en nevenruimten						
Werkruimte	1	16	16	ten behoeve van directie, team, IB, administratie etc	16	
Spreekkamer	1	12	12	ten behoeve van overleg, afnemen toetsen etc.		12
Facilitaire ruimten						
Bergingen	1	15	15			15
Leertingtoiletten	6	2,5	15		7,5	7,5
Toilet medewerkers	2	2,5	5		2,5	2,5
Werkkast	1	3	3		3	
Totaal m² FNO binnenruimte			416		239	177
Brutering (installaties, garderobe, verkeersruimten verticaal/horizontaal etc.)		33%	137		79	58
Totaal m² BVO binnenruimte			553	normatieve ruimtebehoefte = 553	318	235

Fictief ruimteprogramma uitbreiding met 4 groepen - buitenruimte		
Onderdeel	Omvang	Opmerkingen
Schoolpleinen	0	
Autoparkeren	nvt	op openbaar terrein
Fietsenklemmen leerlingen	30	1 m² per fiets, uitgangspunt 30 ll met de fiets
Bergingen (buitenspeelmateriaal en afval)	10	
Fietsenstalling medewerkers	8	1,5 m² per fiets, uitgangspunt 5 medewerkers met de fiets
Totaal m² netto benodigde ruimte	48	

Uitbreiding dagopvang

Van belang voor de uitbreiding van hele dagopvang is de aangrenzende buitenruimte ten behoeve van de dagopvang. Dit zou zowel op de begane grond of de verdieping gerealiseerd kunnen worden (indien op de verdieping, buitenspelen op het dakterras). Met een uitbreiding dient rekening gehouden te worden met één groep (ongeveer 120 m² BVO binnenruimte voor en 50 m² buitenspeelruimte voor één groep).

Daarnaast zou het zo kunnen zijn dat bij uitbreiding van het IKC Lorentz met de activiteit hele dagopvang een combinatie gezocht gaat worden met de bestaande peuterspeelzaal. Bij de uitbreiding dient het mogelijk te zijn om slaapkamers bij de huidige peuterspeelzaal te realiseren zodat deze ruimte geschikt gemaakt kan worden voor hele dagopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar.

9 Uitgangspunten eigendom, beheer en exploitatie

9.1 Uitgangspunten eigendom en beheer

De volgende uitgangspunten zijn van kracht:

- STIP is juridisch eigenaar.
- Bij de gemeente ligt het economisch claimrecht.
- STIP huurt niet onderwijsruimten van de gemeente en verhuurt deze weer door.
- STIP verzorgt het beheer en de exploitatie van het IKC. De ruimten aan de externen worden verhuurd inclusief servicekosten (dit betreffen kosten voor schoonmaak, gas/water/licht, verzekeringen, gebruik van inventaris etc.).

9.2 Compartimentering

Bij de keuzes die gemaakt worden tijdens het ontwerpproces dient niet alleen de investering in overweging te worden genomen maar ook kosten ten aanzien van de exploitatie. Dit geldt zowel voor materialisering als voor het verdelen van het gebouw in logische compartimenten. Deze compartimenten zijn afzonderlijk afsluitbaar, zodat een gebouwcompartiment los van de andere compartimenten in gebruik kan zijn.

De ruimten die open staan voor medegebruik (door externen) vormen een apart compartiment zodat deze zelfstandig gebruikt kunnen worden. Dit betekent dat op moment van medegebruik de rest van het gebouw niet toegankelijk is. Licht, verwarming/ventilatie en beveiliging kunnen per compartiment apart gebruikt worden.

Het gebouw van IKC Lorentz kan grofweg in drie compartimenten opgedeeld worden:

- Het compartiment dat voor medegebruik openstaat.
Dit betreffen de volgende ruimten: het speellokaal, de keuken, de ontmoetingsruimte inclusief toiletten. Dit compartiment kan afzonderlijk van de rest van het gebouw gebruikt kan worden (apart afsluitbaar en licht/verwarming etc. apart te organiseren).
- Compartiment onderbouw.
- Compartiment bovenbouw (gehele verdieping).

Brandveiligheid en compartimentering

De compartimentering valt samen met de gebruiks- en beheercompartimenten. Vluchtwegen dienen in aansluiting op dit uitgangspunt ontworpen te worden. In het gebouw wordt de mogelijkheid om deuren tussen brandcompartimenten open te zetten geregeld door middel van kleefmagneten. Indien nodig worden in het kader van de toegankelijkheid automatische deuren toegepast.

